Aan het college van burgemeester en wethouders
van de Westfriese gemeenten

Ons kenmerk : DB/MH/DG
Datum : 12 augustus 2021

Onderwerp: **Beleidsplan 2022 – 2025 'Meedoen telt!'**

Geacht college,

Bijgaand ontvangt u het concept beleidsplan 2022-2025 van WerkSaam Westfriesland. Wij verzoeken u deze voor een zienswijze voor te leggen aan uw gemeenteraad.

Totstandkoming van het beleidsplan
In de tweede helft van 2020 is het huidige beleidsplan geëvalueerd. De evaluatie is aangeboden aan de 7 Westfriese gemeenten. Uw gemeenteraad heeft de evaluatie besproken en input voor het nieuwe beleidsplan meegegeven aan WerkSaam. Wij hebben geluisterd naar alle inbreng en op basis daarvan een concept beleidsplan opgesteld. Onze cliëntenraad heeft inmiddels een positief advies gegeven.

Wat is er met de input van de gemeenteraden gedaan?
De input van de gemeenteraden is besproken aan de hand van 5 stellingen. Hier zijn wij als volgt mee omgegaan:

Stelling 1: Zo snel mogelijk plaatsen op werk of duurzame uitstroom?

De meeste raadsleden zijn voor duurzame uitstroom en willen een voorstel hoe dit te realiseren, waarbij om een kosten/batenanalyse gevraagd is.

WerkSaam gaat voor een methodische aanpak, waarbij de cliënt meer eigen inbreng heeft in het plan naar werk. Hierdoor verbetert de betrokkenheid en de motivatie en daarmee de kans op duurzame uitstroom. We investeren in ontwikkeling, in goede begeleiding op de werkplek, jobcoaching waar nodig.

Meer inzetten op begeleiding en nazorg kost extra capaciteit. WerkSaam zal andere taken daarom anders moeten inrichten om deze capaciteit vrij te maken. Wij gaan er op termijn vanuit dat de investeringen die we aan de voorkant doen, aan de achterkant rendement opleveren. Er wordt aan gemeenten geen aanvullende financiering gevraagd.

Stelling 2: Eventuele overschotten op het BUIG-budget moet WerkSaam mogen gebruiken om meer mensen aan werk te helpen.

De meeste raadsleden hebben interesse in een voorstel van WerkSaam wat er mogelijk is, vooral omdat de impact op het breed sociaal domein gunstig kan zijn. Waarbij er wel zorgen zijn op de effecten in de financiën, omdat de overschotten BUIG nu tekorten in het sociaal domein dekken. Ook zijn er gemeenten zonder overschot die zich afvragen of dit voor heel Westfriesland te realiseren valt.

Op dit moment zijn er verschillen in de overschotten en tekorten bij de gemeenten. Dat maakt het lastig om een structureel voorstel te doen voor de inzet van overschotten. Als bestuur hebben wij de optie overwogen om aan u voor te stellen, bijvoorbeeld 10% van het BUIG-overschot in te zetten voor re-integratie. Gemeenten die een overschot hebben dragen bij in solidariteit. Gemeenten met een tekort kunnen en hoeven geen bijdrage te doen.

Alles overwegende willen wij dit voorstel nu niet doen, omdat wij ons afvragen of het passend is om hier bij een beleidsplan besluiten over te nemen. Het past meer in de begrotingscyclus. Zeker omdat er nog geen plannen tegenover staan, hoe het geld besteed kan worden. Wel zien wij 2 mogelijkheden om met de huidige budgetten meer participatie te realiseren:

1) Meer inzetten op loonkostensubsidie De inzet van loonkostensubsidie is momenteel voornamelijk voor beschut werk en voormalig leerlingen van pro vso onderwijs. Slechts een klein deel van de loonkostensubsidies worden toegekend aan cliënten uit het 'lopende bestand' van WerkSaam. Daarin valt winst te behalen.

2) Pilot met 'Work First', waarbij cliënten een baan krijgen aangeboden in plaats van een uitkering. Uit het verleden weten we dat 'Work First' zeer effectief kan zijn om uitkeringen te voorkomen en doorstroom te bevorderen, maar ook dat dit een zeer kostbaar instrument is. Wij hebben tijd nodig en de ervaringen uit de pilot om met een businesscase te komen. Daarna kunnen we eventueel met een voorstel komen om dit te financieren uit het overschot op de BUIG. De pilot kan uit het overschot dat incidenteel op middelen voor re-integratie beschikbaar is, worden gefinancierd.

Stelling 3: Werken moet lonen, WerkSaam moet waar mogelijk schulden voorkomen en meer doen aan kwijtschelden.

Alle raadsleden zijn voor het voorkomen van schulden waar mogelijk. De meeste raadsleden staan positief ten opzichte van een voorstel voor soepeler kwijtscheldingsbeleid, maatwerk en oog voor de verwijtbaarheid van de cliënt.

WerkSaam gaat schulden waar mogelijk voorkomen. Daarvoor is in 2021 al een KPI opgenomen. Door de maatregelen in 2022 voort te zetten, blijven we werken aan het voorkomen van schulden. Daarnaast worden diverse voorstellen nog nader uitgewerkt om het kwijtscheldingsbeleid aan te passen, waardoor we cliënten (niet fraudeurs) meer perspectief bieden. De financiële consequenties van aangepast beleid worden daarbij in kaart gebracht.

Stelling 4: Streng de wet volgen en bij elke misstap een maatregel opleggen –versus Menselijke maat, WerkSaam de mogelijkheid geven om bijvoorbeeld eerst een waarschuwing te geven.

De meeste raadsleden zijn voor de menselijke maat.

We gaan waarschuwingen opnemen in ons handhavingsbeleid. Dit moeten we op zo'n manier doen dat het juridisch haalbaar is, maar hierin zien we mogelijkheden. Dit in combinatie met methodisch re-integreren, waarbij de cliënt meer inspraak heeft in het plan naar werk, waardoor we een hogere motivatie verwachten. Dit moet leiden tot een betere aanpak waarin waarschuwen en (bij geen verbetering) sanctioneren, uiteindelijk zorgt voor een beter resultaat.

Stelling 5 Vraag: WerkSaam vervangt de Participatieladder door een andere methode om de huidige situatie en de voortgang van cliënten te tonen. Welke informatie wilt u als raad (op hoofdlijnen) weten over het cliëntenbestand?

De meeste raadsleden verwachten dat WerkSaam met een voorstel komt om de Participatieladder te vervangen door een andere methode.

Om de cliënten in te delen gaan we gebruik maken van de WerkSaam ladder. Die geeft een betere, realistischere indeling van cliënten, waardoor raden, bestuur en MT op hoofdlijnen inzicht hebben in het cliëntenbestand.

Verzoek om zienswijze van de raad

Wij verzoeken u om het concept beleidsplan aan uw raad voor te leggen voor een zienswijze. Bij de regionale raadsledenbijeenkomst van 29 september 2021 zal een presentatie worden gegeven om alle raadsleden te informeren over wat er met hun input is gedaan. Uiteraard is WerkSaam aanwezig bij de commissie- en raadsvergaderingen om het debat te volgen. Wij zijn ook beschikbaar voor het beantwoorden van technische vragen. Als u andere ondersteuning nodig heeft, bijvoorbeeld een presentatie, dan horen wij dat graag van u.

Om de ingebrachte zienswijze zorgvuldig mee te laten wegen in de besluitvorming verzoeken wij u vriendelijk om de reactie van de gemeenteraad uiterlijk 1 december 2021 schriftelijk aan ons kenbaar te maken.

Het algemeen bestuur van WerkSaam neemt 9 december 2021 een besluit over het beleidsplan, waarna deze in werking treedt.

Met vriendelijke groet,
Namens het dagelijks bestuur,

het dagelijks bestuur,

de voorzitter,	de directeur,
	
K. al Mobayed	M.J. Dölle

Bijlage: concept beleidsplan 2022-2025 “Meedoen telt!” van WerkSaam Westfriesland